

СУЦЭЛЬНАЯ “МАНЬЯНА”

ВЫГОДЫ АД СЯБРОУСТВА
З ЧАВЕСАМ –
ТОЛЬКІ ЗАЙТРА

СТАР. 4

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ТУТ ЦЯПЕР

ВАСІЛЕВІЧ ХОЧА ПРАЦАВАЦЬ

ЦІ ЗАСТАНЕЦЦА НА
СВАІМ МЕСЦЫ
ГЕНПРАКУРОР

СТАР. 5

4.02-10.02.2009 г.

НАМ БЫ ДЗЕНЬ ПРАСТАЯЦЬ...

Улады пайшлі на наступную “ракіроўку”: частка суверэнітэту замест сацыяльнага выбуху з-за наступстваў фінансавага крызісу.

ШТО ТАКОЕ ДОБРА, І ШТО ТАКОЕ ДРЭННА

Пасля няздзейсненых рандэву ў рамках вышэйшага дзяржавета Беларусі і Расіі 3 лістапада і 1 снежня мінулага года, Аляксандр Лукашэнка нарэшце сустрэўся з Дзмітрыем Мядзведзеўым, каб вырашыць “сапраўды сур’ёзныя і важныя пытанні для абедзвюх краін”.

Адным з такіх пытанняў стала стварэнне Адзінай рэгіянальнай сістэмы супрацьпаветранай абароны. Пра гэтую сістэму гаварылі ўсе апошнія гады, але пагадненне па ёй усё адкладвалася і адкладвалася, і вось надышоў лагічны канец.

Гэта добра, што Аляксандр Лукашэнка выставіў перад падпісаннем шэраг умоў, сярод якіх абавязковое размяшчэнне Расіяй сваіх ваенных заказуў на беларускіх прадпрыемствах, а таксама паставкі РФ ваеннаі тэхнікі на льготных умовах.

Дрэнна, што, пагадзіўшыся на адзінную сістэму СПА, Беларусь пайшла на частковую страту суверэнітэту. Зразумела, што ў Мінску камандны пункт згаданай сістэмы знаходзіцца не будзе, і камандаваць ёю стане не беларускі генерал. Увогуле, для большасці шараговых беларусаў ды і не толькі гэтая сістэма ўяўляе сабой цёмны лес.

Між тым, не пашкодзіла б ведаць вызначальныя моманты аб’яднанай супрацьпаветранай сістэмы Расіі і Беларусі.

КАМАНДНЫ ПУНКТ ТОЛЬКІ НЕ Ў МІНСКУ

Падпалкоўнік КДБ у адстайцы Сяргей Аніська для

нашага выдання сказаў, што Мінск не можа размісціць у сябе камандны пункт СПА, паколькі наша сталіца найбольш даступная для ракет сярэдніяя далёкасці, якія могуць,

да краін блока НАТА.

Дзесьці ў расійскай прэсе прамільгнула паведамленне аб магчымым размяшчэнні каманднага пункта адзінай сістэмы СПА ў Смаленску. І

Куды паляціць заўтра гэтая ракета комплекса супрацьпаветранай абароны?

напрыклад, паляцець у наш бок з тэрыторыі Польшчы: “У выпадку, не дай Бог, узікнення ваеннага канфлікту наша краіна ўвогуле стане пэўным заложнікам сітуацыі, таму што падаўляцца ці нейтралізавацца будучы у першую чаргу супрацьпаветраныя комплексы, размешчаныя на беларускай тэрыторыі і найбольш блізкія

сапраўды, ракеты сярэдніяя далёкасці да названага горада не далятаюць. Там яшчэ з савецкіх часоў ёсьць усё неабходнае для каманднага пункта: падземныя бункеры, вузлы сувязі, спецыяльныя сковішчы, неабходныя камунікацыі і г.д. Больш за тое, там базіравалася (а мо і цяпер базіруеца) цэлая ракетная армія СПА.

Уявіць жа, што адзінай сістэмай СПА будзе камандаваць беларускі генерал, і зусім немагчыма: асноўныя кампаненты СПА размешчаны на тэрыторыі Расіі, якая выдаткоўвае большасць фінансавых сродкаў на падтрыманне сістэмы СПА. А значыць, менавіта Расія будзе правіць баль”.

Нехта можа запярэчыць, што нашы дзве краіны ўжо даволі даўно сумесна працуяць у ваеннай галіне, і асабліва ў той жа супрацьпаветранай абароне. Але падпісане пагадненне фактывна пазбаўляе самастойнасці беларускіх супрацьпаветранікаў у вырашэнні стратэгічных задач і выклікаў.

І яшчэ: у аб’яднаную СПА дастаткова лёгка ўвайсці і вельмі цяжка з яе выйсці.

Сяргей Аніська кажа, што пры выхадзе з адзінай сістэмы супрацьпаветранай абароны страты беларускага боку будуть складаць, хутчэй за ёсё, сотні мільёнаў долараў, якіх так не хапае апошнім часам нашай краіне: “Да таго ж у выпадку адмаўлення Беларусі ад гэтай сістэмы мы на даволі працяглы час станем “сляпымі”. Радары і радыёлакатары, а таксама аўтаматызаваная сістэма кіравання войскамі (у дадзеным выпадку — адзінай СПА) належачы расійскаму боку. З усімі вынікамі адсюль”.

Варта нагадаць, што ні ў адной краіне былога Савецкага Саюза няма такіх блізкіх стаункаў з Расійскай Федэрацыяй у ваеннай сферы, як у нас. А якія кульбіты можа дазволіць сабе Расія ў гэтай самай сферы, вядома ўсяму свету па падзеях на Паўночным Каўказе.

Заканчэнне на стар. 3

ЦІ ВЕРЫЦЕ ВЫ Ў ДЫЯЛОГ УЛАД З НЕЗАЛЕЖНАЙ ЭКСПЕРТНАЙ СУПОЛЬНАСЦЮ?

ВІКТАР КАРНІЕНКА, ПАЛІТЫК (РУХ “ЗА СВАБОДУ”):

“ТОЛК БУДЗЕ ПРЫ ЛЮБЫМ РАСКЛАДЗЕ”:

— У любым выпадку толк будзе нават таму, што мы як мага хутчэй выкryем усе дэмагагічныя задумкі ўлад, калі яны ёсць. І ўдзельніцаць трэба. Несці туды сваё бачанне сітуацыі, а не праста праціраць штаны. А калі нічога не атрымаецца, дык чым хутчэй скончыцца перыйяд няпэўнасці, тым лепш.

АЛЯКСАНДР ПАТУПА, ГАНАРОВЫ СТАРШЫНЯ БЕЛАРУС-

КАГА САЮЗА ПРАДПРЫМАЛЬNIКАЙ:

“ДЫЯЛОГ З УЛАДАЙ РАСПАЧАЎСЯ НЕ СЁННЯ”.

— Гэта пытанне не веры. Гэта пытанне дзеянняў. Гэта ёсць форма ўздзення на ўладу з боку грамадзянскай супольнасці, якая, магчыма, прывядзе да нейкіх пазытыўных вынікаў. Але ні ў якім выпадку не трэба думаць, што будзе дасягнуты нейкі ідэал. І мы шчыльнымі радамі будзем разам крохыць насупстрава свабодзе. Гэта робіца крок за крокам, са складанасцямі і супяречнасцямі. Прэса стварае ўражанне, што толькі цяпер пачаўся дыялог, нейкія групы ўзніклі, рады і гэтак далей. Няправаўда. У нас досвед з 2002 года, калі гэта ўсё пачалося ў сферы прадпрымальніцтва. І на ўзроўні асобных міністэрстваў, Савета Міністраў вялася работа, але недастаткова эфектыўная. Улада мала зрабіла з таго, што магла зрабіць. Але ўсё ж нейкія дасягненні былі. Некага абаранілі, камусьці далі працаўцаў у лепшых умовах, што таксама вельмі важна. Гэта ёсць рэальная палітыка, і калі наша палітычна апазіцыя мае намер займацца рэальнай палітыкай, яна павінна дастаткова цвяроза глядзець на ўздел у такіх структурах.

ЗІНАІДА ЦЯРУК, БАНКАЎСКАЯ СЛУЖАЧАЯ:

“БЯДА Ў ТЫМ, ШТО ЗА НЕЗАЛЕЖНЫМ ЭКСПЕРТАМІ

НЯМА МОЦНАГА ГРАМАДСТВА”.

— У эфектыўнасць гэтай задумы я не веру. Бо пэўная экспертына думка павінна выпрацоўвацца ў грамадстве, а не таму, што кошка паклікала мышак пракансультавацца, як ёй лепш іх ёсці. Гэта павінна быць натуральным працэсам, дыялогам паміж ўладай і грамадствам, падчас якога выпрацоўваюцца ідэі. А зараз канструкцыя нерабочая. Галоўная наша бяда не ў дурасці ўлады, а ў адсутнасці грамадзянскай супольнасці. Калі б апошняя складалася не з пяці тысяч чалавек, а з двух-трох мільёнаў, улады паучулі бы ўсё адразу. Не ведалі бы, куды бегчы.

УЛАДЗІМІР КАРАГІН, СТАРШЫНЯ САЮЗА

ПРАДПРЫМАЛЬNIКАЙ І РАБОТАДАЎЦАЙ:

“ПАКУЛЬ ФОРМА ПЕРАВАЖАЕ НАД ЗМЕСТАМ”.

— Жыццё пакажа. Зараз мы фармулюем чарговыя варыянты нацыянальнай платформы бізнесу Беларусі да 2009 года. І 4 сакавіка наступіць момант ісціны. У нашу Асамблею дзелавых колаў мы запрашаем усе галіны ўлады, каб зрабіць канкрэтныя прапановы для паляпшэння бізнес-клямату ў Беларусі. Таму практика — крытэрый ісціны. Усё будзе зразумела — што, хто, як готовы дзеянічаць, каб наладіць і дэмакратычныя працэсы, і дыялог ўлады, бізнесу, грамадства. Мы для гэтага робім вялікія выслікі. І нейкія зрухі тут ёсць: напрыклад, уключэнне нас у разнастайныя камісіі. Але гэта пакуль што форма. Да зместу мы павінны прыйсці ў будучыні.

ВАСІЛЬ КІСЯЛЁЎ, ФІНАНСАВЫ АНАЛІTYК:

“ТРЭБА ХАЦЯ Б СКАЗАЦЬ ІМ, ЯКІЯ ЯНЫ ДУРНІ”.

— Усе гэтыя рады — дыялог барына з прыгоннымі сляянамі. Пра якую эфектыўнасць тут можна гаварыць? Але ж адмаўляцца ад удзелу ў іх контрпрадукцыйна. Калі іх жыццё прымусіла хоць так некага слухаць, дык чаму б ім у очы не расказаць, якія яны дурні? Но інакш незалежныя эксперты яшчэ больш заганяюць сябе ў маргінальную ситуацыю.

УЛАДЗІМІР НІСЦЮК, АНАЛІTYK:

“ГЭТА ТОЛЬКІ СПРОБА ЎВАЙСЦІ Ў КАНТАКТ”.

— Я веру ў гэта, бо існуюць некалькі матываў для дзеянасці ўлады. Першы матыў — прагматычны з улікам усіх асаблівасцей, што зараз складаюцца ў дзяржаве. Другі — эмасыянальны. Моцнае жаданне кіраваць далей, ні з кім не раіцца, прымаць усе рашэнні. Дык вось, сёння ўлада з абодвумя матывамі падышла да такой сітуацыі, калі з'явілася небяспека для яе ж функцыяніравання. Прычым, небяспека не толькі для ўлады, але і для краіны. Таму ўзнікае проблема, якая завецца інстынкт самазахавання. У падобных умовах не толькі ўлада, але і ўсё зацікаўленыя ў лёссе сваёй краіны людзі, на мой погляд, могуць верыць у тое, што гэты дыялог адбудзецца. Але мне не хацелася б, каб паняцце “дыялог” выкарыстоўвалася зараз датычна толькі тых мерапрыемстваў, якія ўлада праводзіць зараз з незалежнай супольнасцю. Гэта толькі частка дыялога. Мне дыялог бачыцца больш шырокім па сэнсе працэсам. Сёння гэта толькі першы спробы ўвайсці ў контакт з незалежнымі экспертамі, якія могуць нешта праданаваць, паўдзельнічаць у выпрацоўцы нейкіх дзяржаўных падыходаў. Час патрабуе, каб гэта працавала. А калі час патрабуе, то і ўлада, і незалежная экспертына супольнасць бачаць магчымасць працаўца. Ніхто ж не кажа, што цяпер можна прадказаць, якім будзе вынік. Але тое, што такія спробы робяцца і зараз гэта можа спрацаўваць, з'яўляецца фактам.

ЯРАСЛАЎ РАМАНЧУК, ЭКАНАМІСТ:

“ДЫЯЛОГ — ГЭТА ЭФЭКТЫЎНАСЦЬ, А НЕ ГАВАРЫЛЬНЯ”.

— Падстаў верыць у эфектыўнасць такога дыялога сёння няма, таму што ва ўлады правіла наступнае — адзін чалавек сказаў, а вертыкаль не паслушала, бо да іх інструкцыі не давялі. У гэтым кантэксьце ўсё спробы дыялога выліваюцца ў тое, што проста выкарыстоўваюцца імёны і не робіцца нічога, каб рэальная інтэграваць прапановы ў эканамічную палітыку дзяржавы.

Заканчэнне.
Пачатак на стар. 1

ЦУДЫ ПАЛІТЫЧНАЙ ЭКВІЛІБРЫСТЫКІ

Безумоўна, "прадаліся" мы не за так — 1 мільярд долараў Расія падкіне ў хуткім часе. Акрамя таго, вельмі верагодна, што ў бліжэйшай будучыні мы атрымаем і 100 мільярдаў расійскіх рублёў — дзесяці калія трох мільярдаў долараў. Ну, і плюс ільготныя кошты на расійскі газ сёлета. Праўда, ні расійскі, ні беларускі бакі не хочуць называць канкрэтныя лічбы. У любым выпадку, для Беларусі гэта будзе далёка не сярэднене єўрапейскі кошт "блакітнага паліва".

Усё гэта дазваляе, як заўважыў "Тут і цяпер" палітолаг Уладзімір Мацкевіч, даволі камфортна перажыць самую вострую фазу фінансавага крэзісу: "Самую вялікую не-бяспеку для ўлад уяўляе магчымы сацыяльны выбух у краіне. Ацэнъяючы нядайўні пагадненні з Расіяй, можна сказаць, што, па меншай меры, у гэтым годзе ўраду не прыйдзеца закручваць гайкі, ісці на масавыя звалъненні, закрыццё прадпрыемстваў, істотныя памяняшненні заробкаў, каб звесці канцы з канцамі. І тут Аляксандр Лукашэнка ў чарговы раз паказаў сябе як непераўзыдзены майстрап палітычнай эквілібрыстыкі".

З такім меркаваннем, праўда, не зусім згодны эканаміст

НАМ БЫ ДЗЕНЬ ПРАСТАЯЦЬ...

Расійскія генералы становіцацца бліжэй да кіраўніцтва беларускай СПА

Леанід Злотнікаў, які лічыць, што для таго, каб нашай краіне нармальна пражыць у гэтым годзе, штомесяц трэба прыцягваць 1,5 мільярда долараў зневінных інвестыцый.

Складуши ўсемагчымыя пазыкі — крэдыт міжнароднага валютнага фонду ў 2,5 мільярда долараў, меркаваныя крэдыты памерам у \$1 мільярд ад Сусветнага банка і ад Міністэрства фінансаў РФ, і нават расійская "цвёрдая" трохмільярдная абяцанні, неабходная ўратавальная (па Злотніку) сума ўсё роўна не атрымліваецца.

Але не гэта самае сумнае ў сённяшній сітуацыі. Мы па-ранейшаму будзем пераносіць сістэмныя рэформы ў эканоміцы на зойтра і пасля-зойтра, усё больш захраснем у небяспечных дайгавых абавязацельствах перад усходнімі суседкамі, якая праціснула адзінную сістэму СПА, а цяпер

дабіваеца ўсемагчымыя спосабамі ўядзення ўжо адзінага "плацёжнага сродку". Ім, канешне, будзе выступаць не беларускі рубель.

Больш за тое, вядомысваўблізкасцю да Крамля дзяржаўны сакратар саюзнай дзяржавы Павел

Барадзін, гаворачы пра перспектывы ўядзення адзінай валюты, сказаў літаральна на днях наступнае: "Да канца года гэта рэальна. Патрабуецца дэталёвая адпрацоўка, павінна быць прынята рашэнне на ўзоруні ўрада".

Наш міністр замежных спраў Сяргей Мартынаў паспяшаўся абергнуць усюдойснага Паўла Паўлавіча: "Рэгіянальная рэзервовая валюта і адзінай валюта саюзнай дзяржавы — гэта прынцыпова розныя рэчы. Паміж гэтымі дзвюмі з'ямамі вялікай дыстанцыя прынцыпавага маштабу".

Адразу ўспамінаецца, як да нядайняга вышайшыя чыны нашай краіны падобным чынам абвярглі паведамленні і заявы расійскіх высокіх генералаў аб фактывічным стварэнні адзінай сістэмы супрацьпаветранай абароны, і што з гэтага, у рэшце рэшт, выйшла...

МОЖНА І ПРАТАРГАВАЦЦА

"Нявызначанасць беларускай палітыкі па тым ці іншым сур'ёзным пытанні стала нормай, — кажа Уладзімір Мацкевіч. — Вечны торг за сваю пазіцыю па найбольш восхідных проблемах двухбаковых адносін як з Расіяй, так і з іншымі краінамі свету стаў найбольш папулярным інструментам беларускай зневіннай палітыкі".

На гэта можна сказаць толькі наступнае: не маючи цвёрдай і яснай канцепцыі развіцця краіны хоць бы на бліжэйшую будучыню, у канчатковым выніку можна і пратаргавацца.

А пазіцыя Мальчыша-Кібальчыча з вядомага твора Гайдара "нам бы дзень прастаяць ды ноч пратрыміца" — усё роўна якімі сродкамі, не зусім падыходзіць да краіны, якая дэкларуе сябе аблігатна самадастатковай дзяржавай, незалежнасць якой ужо стала бяспрэчным здабыткам.

Пасля заканчэння сустэрэчы з Мядзведзевым у Крамлі наш прэзідэнт зауважыў: "Сапраўдныя сябры ніколі не будуць дзеяніцаць ва ўрон інтарэсам адзін аднаго".

Цікава, што ён меў на ўваже?

ВІКТАР АЛЯШКЕВІЧ.

ПРЕМІЯ ЗА АДМАҮЛЕННЕ АД РОДНАЙ МОВЫ?

Адмысловая прэмія Бялыніцкага райвыканкама "Чалавек года-2008" у намінацыі "Невытворчая дзейнасць" аддадзена дырэктору Дзяржаўнай установы адукацыі "Гімназія № 1 г.п. Бялынічы" Таццяне Балдушэўскай.

Якраз у мінулым годзе яна вызначылася тым, што актыўна адгаворвала бацькоў сваіх вучняў ад стварэння ва ўстанове, якую ўзначальвае, класаў з беларускай мовай навучання. Пікантна таксама і тое, што сама Таццяна Іванаўна з'яўляеца выкладчыцай... беларускай мовы і літаратуры.

Нагадаем, што на працягу 2008 года грамадскія актыўісты з Бялыніч Алег і Наталля Мяцеліцы, чые дзеяці вучацца ў гімназіі, неаднаразова пісмова звязталіся да кіраўніцтва Бялыніцкага раёна і асаўбіста да дырэктара навучальнай уста-

новы з просьбай стварыць у гімназіі класы з беларускай мовай навучання. На ўсе свае звароты і звароты іншых бацькоў былі атрыманы адмоўныя адказы, у якіх кіраўніцтва аddyзела раённай адукациі і адміністрацыя гімназіі зазначалі, што вяртанне ў школу роднай мовы "еканамічна немэтазгоднае".

Аднак бацькі ўсё ж дамагліся ў чэрвені мінулага года правядзення ў раіцэнтры адмысловага сходу бацькоў вучняў 9—10 класаў па гэтым тэме. На сходзе з палімянай прамовай выступіла дырэктар гімназіі № 1, яшчэ раз нагадаем, настаўніца беларускай мовы і літаратуры Таццяна Балдушэўская. Яна выказала супрацьстварэння класаў з беларускай мовай навучання, дадаўшы да ранейшых прычын такога рашэння і тое, што вучням, якія хутка скончыць школу, трэба будзе працягваць навучанне ў іншых установах, а там беларускай мовы нідзе няма, то бок

Беларуская мова ў нас часцей на заднім плане

яна — непатрэбная.

Як вядома, бягучы год вызначаны прэзідэнцкім указам як Год роднай зямлі. Вось і думаецца пасля знаёмства з такім фактамі адносін да роднай мовы — ці захаваеца гэта зямля не тое, што ў росквіце, а і наогул, калі жыць на ёй застануцца адны манкурты...

СЯРГЕЙ СЕМЯНОВІЧ.

СУЦЭЛЬНАЯ "МАНЬЯНА"

Беларуска-венесуэльскае сяброўства не вытрымлівае выпрабаванне грашыма. Спадзяванні, што супрацоўніцтва ў нафта-газавай галіне будзе выгадным для нашай краіны, пакуль што не спраўджаюцца.

А як прыгожа ёсё пачыналася! Лацина-амерыканскі мача Уга Чавес шчодра дарыў пацалункі Аляксандру Лукашэнку і бегаў са сцягам на "Лініі Сталіна". А яшчэ ён сцвярджаў, што Беларусь і Венесуэла істотна прасунуліся наперад у рэалізацыі шматлікіх праектаў, нягледзячы на "перашкоды з боку знешніх сіл" (читай: ЗША). Дзеля іх фінансавай падтрымкі Чавес нават стварыў адмысловы фонд.

Але мінула яшчэ трохі часу, і высветлілася, што праца па газавых кантрактах прыпынена. Пра гэта, крыху сумеўшыся, паведаміў на прэсавай канферэнцыі амбасадар Венесуэлы ў Беларусі Амерыка Дзіяс Нуньес.

Што здарылася? Можа, Пентагон закідаў бомбамі? Або ЦРУ учыніла дыверсіі на газаправодах? Не, усё значна банальней...

"Белгазбуд" прыпыніў працу, бо венесуэльцы не плацілі яму грошай. Між іншым, па кантракце за прафесійнае кансультаванне пры будаўніцтве газавых сетак і ўнутраных ліній беларускае прадпрыемства павінна атрымальць 2 мільёны долараў! Але венесуэльцы не сплашаюцца разлічвацца.

Мабысь, гэта выпадковая недарэчнасць. Да таго ж венесуэльскі амбасадар тлумачыць, што неўзабаве праблема

аплаты павінна вырашицца.

А што там у нас з яшчэ адным кантрактам – на падрыхтоўку, перападрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі венесуэльскіх спецыялістаў у галіне газіфікацыі? Пэўна, там усё ў парадку? Не. Нуньес кажа, што гэты праект таксама "сутыкнуўся з цяжкасцямі". А па кантракце ж беларуская ўстанова "Газ-інстытут" павінна была атрымальць 1,5 мільёна долараў...

Ну, хоць трэці праект – па прафесійных паслугах беларусаў пры праектаванні венесуэльскіх газаправодаў – мае поспех? Не! І там усё спынілася з-за фінансавых рознагалоссяў.

Да гэтага варта дадаць, што беларуска-венесуэльскае сумеснае прадпрыемства "Петролера БелаВенесалана" скарыціла здабычу нафты амаль на 20%.

Карацей, куды ні кінь, справа — дрэнь. Але перспектывы... О-о, перспектывы бліскучыя (калі верыць венесуэльскому амбасададру)!

Гэта абсалютна стандартная ситуацыя для Лацинскай Амерыкі. У тамтэйшых мясцінах ёсць такое слова — "маньяна", што ў літаральным перакладзе — "заўтра". Але насырэч яно азначае "калінебудзъ".

Вось гэтай "маньянай" лацинаамерыканцы ўжо так накармілі шмат каго, што з вушэй лезе. Цяпер надышла чарга беларусаў: вы нам справу зрабіце, а гроши мы вам дамо "маньяна".

Палкае сяброўства Беларусі і Венесуэлы выглядала дзіўна, улічваючи вялікую адлегласць паміж краінамі. Нам бы для пачатку з суседзямі нармальна пасябраваць – з Украінай, Польшчай, Літвой,

Латвіяй. Дык не, Лукашэнка ляціць праз паўсвету ў Венесуэлу.

Відавочна, што кіраунікі дзвюх краін сышліся на гле-дзе антыамерыканізму. Аднак Лукашэнка меў на мэце скрыстаць гэтае сяброўства ў прагматычных мэтах. У Чавеса шмат нафты і газу, на яго ўтрыманні сёння фактычна жыве рэжым Кастра, дык чаму б "сябру Уга" не падтрымаць фінансава свайго таварыша з Еўропы?

Але ж разлік не спраўдзіўся. Чавес з гатоўнасцю пагаджайся амаль на любыя прапановы беларускага боку, але выконваць сваю частку абавязкай, здаецца, нават і не забраўся. "Усё будзе", — запэўніваў венесуэльскі кіраунік. І праз паўдзядаваў: "Маньяна".

А тым часам Лукашэнка гатовы быў прапанаваць усё "самае дарагое". Нават "твар Беларусі" — Ірыну Дарафееву выпраўіў праз акіян, каб яна запісала "сябру Уга" пра нашу "краіну з блакітнымі вачымі". Прайда, на фоне венесуэльскіх мулатаў "сяброву Ira", хутчэй за ёсё, выглядала бледна.

Адказам Лукашэнку быў гаражная запэўніванні ў вечным сяброўстве. Што ж тычыцца ўсяго астатнага, то атрымала сцузэльная "маньяна". Або папросту "кідалава".

ВАЛЯНЦІН СЫЧ

ВЕРТЫКАЛЬ ЛЕГАЛІЗУЕ ВЕРШНІКА?

Улады, як пішуць на сайце www.bulletinonline.org, прапанавалі зрабіць «Пагоню» афіцыйным гербам Віцебшчыны. Але патумачылі: гэта — перапрацаваны геральдычны сімвал Віцебскай губерні 1856 года.

Цяжка сказаць, чаму рабочая група па стварэнні сучаснага герба вобласці пад кіраўніцтвам старшыні аблсаўета Аляксандра Ацясава вырашила «забыцца» на той гістарычны факт, што «Пагоня» была гербам Вялікага княства Літоўскага. А таксама на тое, што Віцебскае ваяводства, якое ўваходзіла ў склад той сярэднявечнай беларускай дзяржавы, мела выяву «Пагоні» на сваім сцягу, як, зрэшты, і многі іншыя землі, што былі ў складзе ВКЛ.

Апісваючы праект герба Віцебшчыны, старшыня аблсаўета зазначыў, што срэбная выява ўзброенага вершніка на чырвоным полі мусіць сімвалізаваць памяць пра ўсіх воінаў, якія загінулі ў шматлікіх войнах, што адбываліся на тэрыторыі вобласці. А такія элементы герба Віцебскай губерні, як імперская карона над вершнікам і вянок з дубовага лісця, аўтага «андэрэўскай» стужкай, вырашана скасаваць.

Такім чынам, у якасці галоўнага геральдычнага сімвала вобласці застаецца ўласна «Пагоня». Жыхарам Віцебшчыны прапанавана выказваць сваю заўвагі і ідэі адносна гэтага эскіза – дасылаць лісты ў рэдакцыі газет «Віцебскі рабочы» і «Народнае слова». З гэтай нагоды сябры Беларускай асацыяцыі журналістў падрыхтавалі адмысловую ўлётку – з заклікам падтрымаць аднаўленне гістарычнай «Пагоні» на гербе вобласці. Але не як спадчыны Расійскай імперыі, у складзе якой Віцебшчына была бяспраўным рэгіёнам, а як даніну слáўнаму мінулагу беларускай дзяржайнасці.

АЛЕНА ШТРАЛЬ.

Р.ВАСІЛЕВІЧ: «КАНЕШНЕ, МНЕ ХАЦЕЛАСЯ Б ЯШЧЭ ПАПРАЦАВАЦЬ...»

Народная пагалоска ўжо другі тыхдзень запар адпраўляе цяперашняга генеральнага пракуора Беларусі Рыгора Васілевіча ў адстаўку.

Сам Рыгор Аляксеевіч кажа, што яму яшчэ хацелася б папрацаўца на сваёй цяперашняй пасадзе. «Канешне, мне яшчэ хацелася б папрацаўца, — сказаў на сваёй апошній прэс-канферэнцыі пакуль яшчэ генпрокурор. — Але рашиэнне будзе за кіраўніком дзяржавы. Праца ў пракуратуры складаная, нагрузкa — каласальная. Але гэта той вазок, які, калі ўпругся, то трэба цягнуць. Я зрабіў для сябе шмат адкрыццяў: як гэта сістэма працуе, што ў ёй усталявалася, якія ёсць недахопы. Я ўжо наведаў больш за 30 раённых пракуратур. Разумею: раней тут шмат чаго рабілася проста па наезджальным шляху, прычым не заўсёды ў той бок, куды трэба... Аднак ацэньваць вынікі працы можа толькі кіраўнік дзяржавы, які прызначаў мяне на пасаду. Таму пажывём, пабачым. Час пакажа».

ДЛЯ ДАВЕДКІ

Рыгор Васілевіч быў прызначаны генеральным пракурорам роўна год таму — 8 лютага 2008-га.

ВЕРСІІ

ХТО ЗАМЕСТ ВАСІЛЕВІЧА?

Па адной з версій, на павышэнне можа пайсці цяперашні беларускі транспартны пракурор Анатоль Дудкін. Але работнікі пракуратуры са стажам не вераць у яго шанцы: кажуць, хто заўгодна, але толькі не ён.

Паводле другой версіі, на сваё месца можа вярнуцца былы генеральны пракурор Алег Бажэлка. Гэтую навіну распаўсюдзіў сайт "Беларускі партызан".

«У Адміністрацыі презідэнта сур'ёзна абмяркоўваецца магчымасць новых ракіроваку праваахоўнай сістэме, — напісаны на сайце. — План задумаў

асабіста А.Лукашэнка. Галоўнай фігурай плана з'яўляецца былы генеральны пракурор Беларусі Алег Бажэлка. За апошні час кіраўнік дзяржавы ўжо двойчы сустракаўся з апальным пракурорам. Презідэнт хоча, каб Алег Бажэлка вярнуўся ў ягоную каманду...

Першапачаткова Лукашэнка прапанаваў Бажэлку пасаду міністра юстыцы, а таксама паўядцаў выплаціць яму кампенсацыю за ўсе гады адстаўкі, паколькі Бажэлка перакананы, што яго звольнілі незаконна. Аднак былы генпрокурор ад гэтай прапановы адмовіўся і выставіў свае ўмовы вяртання ва ўладу: аднаўленне яго на пасадзе генпрокурора, і магчымасць давесці справы па Паўлічэнку і Шэйману да канца».

Нагадаем, што Алег Бажэлка быў вызвалены ад пасады ў 2000 годзе ўказам Лукашэнкі. Уесь гэты час Алег Аляксандравіч пазбягаў шчырых размоў з журналістамі.

Эксперты (утымліку і быўшы чыноўнікі), да якіх звярнуўся карэспандэнт "Тут і ціпер" з просьбай пракаменціраваць магчымасць вяртання Алега Бажэлкі ва ўладу, сказалі наступнае: "Калі такая інфармацыя адпавядзе рэчаіснасці, то гэта можа быць толькі дамова паміж самім Бажэлкам і Лукашэнкам".

ВАСІЛЕВІЧ БУДЗЕ КІРАВАЦЬ ВЯРХОЎНЫМ СУДОМ?

Ізноў жа, калі верыць кулуарнай інфармацыі, Рыгора Васілевіча могуць прости перавесці з пасады генпрокурора на пасаду... старшыні Вярхоўнага Суда. А цяперашняга "вярхоўнага суддзю" Валянціна Су-

На месца Васілевіча ёсць прэтэндэнты...

калу, якому ў жніўні гэтага года споўніцца 67 гадоў, нарэшце адправяць у адстаўку.

Дарэчы, Валянцін Сукала кіруе Вярхоўным Судом больш за 12 гадоў — ён быў прызначаны на гэту пасаду 4 студзеня 1997 года.

ПОГЛЯД ЗБОКУ

КАМУ ПАТРЭБНА АДСТАЙКА ВАСІЛЕВІЧА?

Старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька не верыць у вяртанне Бажэлкі ў генпрокуратуру.

— Тут могуць быць толькі версіі, — выказвае сваю думку Анатоль Уладзіміравіч. — Безумоўна, што крэслы генеральнага пракурора не вельмі ўтульнае для Рыгора Васілевіча. Ён усё ж такі прызыўчайся да дзеянняў у крыху іншай сістэме каардынат. Яго папярэдніе месца працы — Канстытуцыйны Суд — як раз было той нішай, дзе ён адчуваў сябе ў сваёй талерцы. Васілевіч

— падрыхтаваны, высока-кваліфікаваны юрыст. Яму было даволі камфортна даваць тлумачэнні, якія не тычыліся канкрэтнай праблематыкі і канкрэтных людзей. Пры гэтым у якасці старшыні Канстытуцыйнага Суда Васілевіч мог паралельна займацца сабой — ён меціў у акадэмікі, меў персанальны кабінет, сакратара, неблагі заробак. Прызначэнне на пасаду генпрокурора не прынесла Васілевічу ні асабістых, ні палітычных дывідэндаў. Быць генеральным працоўщикам у Беларусі — гэта альбо займаць сваю прынцыповую пазіцыю, альбо выконваць палітычныя рашиэнні, якія ідуць з Адміністрацыі презідэнта па тых ці іншых справах. І тут ужо ніяк не выкруціца ад чыстай палітыкі.

Я некалькі разоў сустракаў Васілевіча ў єўрапейскіх аэропортах, спрабаваў з ім размаўляць. Мне падалося, што ён пазіцыянураў сябе як чалавек з пэўнымі ліберальными поглядамі. Дык вось, пасада генеральнага працоўщика не пакідае міліметра для таго, каб чалавек пазіцыянураў сябе менавіта так. Но прыходзіца выконваць розныя загады. І доўгі час, дарэчы, беларуская генпрокуратура (пры Шэймане) выконвала функцыю магільшчыка многіх спраў і, наадварот, рабіла палітычнымі некаторыя эканамічныя спраўы.

Васілевіч пакуль лавіруе. Ён стараецца недзе падсоўваць сваіх намеснікаў, каб яны падпісалі нейкія гучныя паперы. Відаць, гэта вельмі добра адчувае Лукашэнка. Адсюль і ўзнікаюць размовы аб магчымым сыходзе Васілевіча. Але я не думаю, што яго могуць замяніць на Бажэлку...

ІГАР АНДРЭЎ, спецыяльна для svabodaby.net.

ДАРЕЧЫ

Пасада працоўщика Мінскай вобласці дагэтуль застаецца вакантнай.

Нагадаем, што былы працоўщик Мінскай вобласці Міхаіл Снягір знаходзіцца за кратамі. Яго абвінавачваюць у злouжыванні службовым становішчам.

Абавязкі працоўщика Мінскай вобласці зараз выконвае былы першы намеснік Снегіра Мікалай Пілінкевіч.

ДЗЯРЖАВА ЎЗЯЛАСЯ ЗА ЮНЕСКА

Прасоўваючы ў свет адны помнікі, улады пляжаць іншыя

На мінулым тыдні на выніковым пасяджэнні калегіі Міністэрства культуры міністр Уладзімір Мацвяйчук паведаміў, што да 2010 года мае быць падрыхтавана дасье для ўнісення фартыфікацыйных збудаванняў Брэсцкай крэпасці ў Спіс сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны ЮНЕСКА. Колькі беларускіх аб'ектаў ужо ўключаны ў згаданы спіс і якія яшчэ на гэта прэтэндуюць? Якія выгады дае высокі міжнародны статус? "Тут і цяпер" знайшла адказы на гэтыя пытанні.

"Прадстаўніцтва ў Спісе сусветнай спадчыны ЮНЕСКА — справа дзяржавнага прэстыжу, сведчанне таго, што краіна ёсьць часткай сусветнай цывілізацыі", — распавядае нам старшыня рэспубліканскай рады Беларускага добраахвотнага таварыства аховы помнікаў гісторыі і культуры Антон Астаповіч. — У 1992 годзе першым на тэрыторыі былога СССР у спіс быў уключаны Нацыянальны парк "Белавежская пушча". Следам за ім — Мірскі (2000) і Нясвіжскі (2005) замкі, а таксама геадэзічная дуга Струве. То бок і прыродныя, і гісторыка-культурныя аб'екты, што прэстыжна ўдваяюць. Распаўсюджана меркаванне, што з уключэннем у Спіс ЮНЕСКА гроши пасыплюцца залатым дажджом. Гэта не так, бо туды ўносяцца аб'екты, утрыманне і рэстаўрацыю якіх дзяржава спраўна фінансуе. Натуральная, існуюсе сістэма міжнародных грантаў, але яны невялікія (20-40 тысяч еўра) і выдаюцца пад канкрэтныя мэты".

Якія яшчэ беларускія дзвінісы могуць прэтэндаваць на прызнанне міжнароднай супольнасці?

Сёння ў Дзяржспісе гісторыка-культурных каштоўнасцяў больш за 4,7 тысячаў аб'ектаў. Наша заканадаўства дзеліць іх на чатыры катэгорыі: 3-я — мясцовага значэння, 2-я — рэспубліканскага, 1-я — міжнароднага, 0-я — помнікі, якія ўнесены ці прапанаваны ў Спіс ЮНЕСКА. Да апошняга часу апрош вышэйзгаданы нулявую катэгорыю мелі Каложская царква ў Гродне, сталічны праспект Незалежнасці, Камянецкая вежа і Аўгустоўскі канал. На

на імя старшыні Таварыства аховы помнікаў.

"Дамачыся ўключэння ў Спіс ЮНЕСКА — надзвычай складаная задача, — працягвае Антон Астаповіч. — Толькі для падачы заявы (паводле міжнародных нормаў, яе складаннем займаюцца выключна

варыства аховы помнікаў гатова падтрымаць гэту пропанову.

У нас ёсць шмат пытанняў і па рэканструкцыі Мірскага замка. Многа гаворыцца пра Аўгустоўскі канал. А мне хочца запытацца, ці ўвязаны турыстычныя планы Мінкультуры і Мінспорту і турызму з Міністэрствам энергетыкі, бо ўсім вядома, што на Нёмане пабудуюць Гродзенскую ГЭС? Дагэтуль невядома, ці прадугледжаны ў праекце шлюзы камеры, без якіх ні пра якое развіццё канала не выпадае гаварыць", — лічыць эксперта.

Дадамо, што рэальная пагроза навісла і над найстарытым храмам Беларусі — Каложскай (Барысаглебскай) царквой другой паловы XII стагоддзя ў Гродне. Каб зрабіць помнік больш прывабным для туристаў, мясцовыя улады вырашылі ўзнавіць яго ў першасным выглядзе. Але дакументы XII стагоддзя не захаваліся, і таму вынікам рэканструкцыі можа стаць эклектычны гібрыд XII і XIX стагоддзяў. "На думку ўсходніх экспертаў, нельга спрабаваць аднавіць неіснуючу частку храма XII стагоддзя з сучасных матэрыялаў, якія імітуюць арыгінальныя гістарычныя, бо гэта знішчыць яго унікальнасць назаўсёды", — напісаў у адмысловым артыкуле былы намеснік старшыні Гродзенскага гарвыканкама, лідэр руху "За свабоду" Аляксандр Мілінкевіч.

ЯЗЭП ШЧАБЛОЎСКІ.

ДАРЭЧЫ

Сёння ў Спісе сусветнай культурнай і прыроднай спадчыны ЮНЕСКА 878 аб'ектаў (у тым ліку 679 культурных, 174 прыродных і 25 змешаных) у 145 краінах. Дзяржавы, на тэрыторыі якіх размешчаны аб'екты Сусветнай спадчыны, бяруць на сябе абавязацельства па іх захаванні.

Рэстаўрацыя Нясвіжскага замку праходзіць са шматлікімі парушэннямі

згаданым пасяджэнні ў Мінкультуры Мацвяйчук таксама паведаміў, што беларускі бок ужо прадставіў у ЮНЕСКА дасье "Аўгустоўскі канал — твор чалавека і прыроды". Акрамя гэтага, падрыхтаваны дакументы "Матэрыяльнае ўвасабленне духоўнай спадчыны святой Ефрасінні Полацкай". На стадыі распрацоўкі яшчэ два: "Драўлянае дойлідства беларускага Палесся" і "Культавыя пабудовы абароннага тыпу".

У той жа час Мінкультуры адмовіла грамадскай пропанове аб намінацыі для ўнісення ў Спіс ЮНЕСКА ўрочышча Курапаты пад Мінскам — месца вынішчэння ахвяр палітычных рэпресій 1930-1940-х гадоў. "Паводле вызначаных міжнародных нормаў [аб'ект] не можа быць аднесены да выдатнай сусветнай каштоўнасці, якая мае культурную значнасць і выходзіць за нацыянальныя межы", — гаворыцца ў лісце намесніка міністра культуры Уладзіміра Грыдзюшкі

дзяржарганы — Мінкультуры, МЗС, Камісія па спраўах ЮНЕСКА) неабходна выкананаць усе пункты 20-старонкавага нарматыўнага дакумента ажно да коскі. Акрамя гэтага, цяперашняя тэндэнцыя такая, што ў спіс амаль не заносяць адзінкавыя аб'екты, аддаючы перавагу ансамблевай забудове. Этак была адхілена пропанова Беларусі, што тычылася Камянецкай вежы. Замест яе парэкамендавалі падрыхтаваць супольную заяву з Польшчай і Украінай, дзе захаваліся падобныя помнікі галіцка-валынскага абароннага дойлідства XII-XIII стагоддзяў".

Спадар Астаповіч падкрэслівае, што пропаноўваючы на разгляд ЮНЕСКА адны аб'екты, дзяржавы нішчаць іншыя. "Так, у Нясвіжскім замку падчас рэстаўрацыі парушаны ўсе магчымыя законы і методыкі. Ведаю, што польскія кансерваторы ўжо ініцыіравалі выключэнне замка са Спіса ЮНЕСКА і падрыхтавалі дасье са шматлікімі парушэннямі ў часе рэстаўрацыі. Та-

ГАЛОЎНАЕ — НЕ АПУСКАЦЬ РУКІ!

Магілёў напрыканцы мінулага года патрапіў у даклад Міжнароднай арганізацыі працы як горад, дзе ўлада не дазваляе зарэгістравацца незалежнаму прафсаюзу работнікаў радыёлекtronнай прамысловасці (было ажно 5 спроб за столькі ж гадоў).

Гарадскія ўлады таксама час ад часу непрыхавана ўмешваюцца ў працу прафсаюза і дыскрымінуюць тых з іх, якія прэзентуюць сябе як свабодныя. Рабочыя многіх магілёўскіх прадпрыемстваў, мясцовыя грамадскія і палітычныя актыўісты ў сваю чаргу ведаюць, што тутэйшая філія РЭП — адзін з самых прыцягальных офісаў у горадзе, дзе заўсёды гатовы адказна і прафесійнадапамагчы чалавеку, пакрыўджаному ўладай ці адміністрацыямі ўстаноў альбо прадпрыемстваў. Выпадае, што за год юрыстам РЭП даўдзіца ўдзельнічаць у судах розных інстанцый да дзесяці разоў. Апошні з выйграных імі судоў адбываўся днём.

Летася маладыя выпускнікі Беларуска-расійскага тэхнічнага ўніверсітэта Сяргей Маладкоў і Дзмітрый Панкратоў пасля заканчэння вучобы былі накіраваны на камунальнае прадпрыемства "Магілёўбудмантаж". Праз два месяцы працы яны зразумелі, што нікому тут не патрэбны і што за іх кошт нехта хоча ўмацаваць сваё матэрыйальнае становішча. Гэта праяўлялася ў tym, што маладыя спецыялісты не маглі дамагчыся ад дырэктара прадпрыемства і адміністрацыі контракта, з якога б (як належыць) вынікала б, у прыватнасці, колькі і за што яны

атрымліваюць заробак, якія маюць канкрэтныя службовыя авабязкі, а разам з тым і якія права. Два месяцы ў такіх умовах маладыя людзі палічылі для сябе дастатковымі для таго, каб прыніцаў рашэнне аб звольненні для пошуку новага месца працы.

Аднак вось тут дырэкцыя, што называецца, і скамянулася — "маўляў, мы тут начальства", "вы нам прысланыя і будзеце рабіць тое, што скажам", "рана вам яшчэ прымаць самастойныя рашэнні"… Трэба адзначыць, што ў згаданым выпадку адміністрацыя абапіралася на прынятую ў нашай дзяржаве правілы, адно з якіх патрабуе ад маладога спецыяліста, які мяркую змяніць месца працы, атрыманае па размеркаванні, вярнуць сродкі, што былі выдаткованы на навучанне. А каб пазбегнуць такога, малады спецыяліст павінен мець аргументаваныя прычыны для звольнення.

У дадзеным выпадку яны, безумоўна, былі. Але не для адміністрацыі "Магілёўбудмантажу". Пакрыўджаная ў "сваіх лепшых пачуццях", дырэкцыя пачала непрыгожае змаганне з маладымі спецыялістамі, не грэбуючы абвінавачаннем іх у матэрыйальных стратах, нібыта нанесеных прадпрыемству. Акаваеца, абодва былі прызначаны (аб чым і не згадаваліся!) матэрыйальна

Змагацца за свае права ніколі не позна

адказнымі асобамі…

Барацьба за працу цягнулася даволі доўга. Маладым людзям давялося праісці некалькі ступеняў нашай буракратычнай ды і юрыдычнай структур. А рэальная дапамагчы ім узяліся толькі ў філіяле РЭП. Юрысты незалежнага прафсаюза прыйшли з хлопцамі ўсе калідоры, усе інстанцыі і некалькі судоў, усюды дэмантруючы веданне беларускага і міжнароднага заканадаўства, а таксама ўменне ўсім гэтым карыстатаца.

Нарэшце, у гэтым пераканалася і адміністрацыя прад-

прыемства, якая пагадзілася ў ходзе адзінага з судоў (каб пазбегнуць для сябе горшага) на міравое пагадненне з Сяргеем і Дзмітрыем. Цяпер хлопцаў чакае справядлівая кампенсацыя панесеных страт і цывілізаваны дазвол на звольненне "па згодзе бакоў".

Нам жа толькі застаецца працытаваць іх меркаванне наконт таго, што ім пашчасціла звярнуцца ў цяжкі час да незалежнага прафсаюза, які ўмее і ведае, як трэба стаяць на абароне правоў працоўнага чалавека.

АЛЕСЬ БЯРОЗА.

ШЧЭПКА ЯК АЛЬТЭРНАТЫВА ГАЗУ

Комплекс па яе здабычу можа забяспечыць за дзень танным палівам кацёл гарадской кацельні Шчучына на чацвёра сутак.

Пасловах галоўнага інжынера Шчучынскага лягаса Аляксандра Дубялевіча, уся тэхніка для тэхналагічнага працэсу атрымання шчэпкі каштавала 1 мільярд 700 мільёнаў рублёў. Такую суму лягас сам бы не адолеў, таму на дапамогу прыйшоў інвестыцыйны фонд Міністэрства энергетыкі, які і выдзеліў сродкі для пакупкі амаль цэлага комплексу машын. А гэта машына машына для высечкі лесу фінскай з маніпулятарамі фірмы «Кесла», якая камплектавалася на заводзе меліярацыйных машын у Мазыры, два шчэпкавозы, транспартная цялежка і яшчэ больш

дробная, але неабходная тэхніка.

На словах спецыялісту лягаса, такія комплексы не толькі вырабляюць таннае паліва, але і праводзяць чыстку лясоў ад паваленых дрэў, сухастою і хмызнякоў. Яны наводзяць парадак на месцах нарыхтоўкі дзяловой драўніны, бо, ідуучы следам, перапрацоўваюць усё, што там засталося. Машына «глытае» тоўстыя і тоненкія сукі, і праз некалькі хвілін яны, ужо здробненія, трапляюць у шчэпкавоз.

За дзень комплекс можа нарыйхтаваць да 70 кубаметраў шчэпкі, а шчэпкавоз з

прычэпам за адзін раз забірае 32 кубаметры. Такога аб'ёму хапае для катка даволі магутнай гарадскай кацельні прыкладна на двое сутак.

Цяпер машины працуюць у Ражанкаўскім лясніцтве і дастаўляюць паліва ў гарадскі пасёлак Астрэйна, дзе ёсьць кацёл, прызначаны менавіта для спальвання шчэпкі. Калі ж будзе наведзены парадак у названым лясніцтве, комплекс пераедзе ў іншыя. Дарэчы, шчучынскай шчэпкай ужо зацікавіліся палякі. А калі ўлічыць, што ў Беларусі лясоў шмат, і амаль усе яны непрыбранныя, то атрыманне такога паліва — рэч перспектывная на доўгія гады і можа пры жаданні скласці сур'ёзную канкурэнцию расійскаму газу.

Тым больш што ўсё гэта раней гніло і валялася пад нагамі.

АЛЕСЬ ВАСІЛЬКОЎ.

НЕБЯСПЕЧНАЯ СПАДАРОЖНІКАВАЯ АНТЕНА

У Гародні судзяць за тое, што маеш шматканальнью талерку

Максім і Вольга Гармаш маюць на фасадзе дома спадарожнікаўскую талерку – так, як і тысячы іншых беларусаў, мільёны жыхароў іншых краін, паведамляе сайт bulletinonline.org. Аднак на спадарыню Вольгу з гэтай нагоды складзены адміністрацыйны пратакол, і яе справу пачаў разглядаць Кастрычніцкі раённы суд Гродна.

Суддзя Таццяна Гергель можа стварыць небяспечны прэцэдэнт пакарання. Не выключана, што такія ж антэны маюць калегі суддзі Гергель, яе сваякі, дарэчы, таксама і яна сама.

Пакуль што не падобна на тое, каб суд прызнаў: кожны грамадзянін Беларусі мае права на атрыманне інфармацыі, мае права глядзець тэлевізар,

мае права на антэну, якая не з'яўляецца забароненай у РБ рэччу. Праўда, суд можа зрабіць «міралюбны жэст», вызваліўши Вольгу Гармаш ад адказнасці, паколькі яна не ўсталёўвала антэну на сцяне дома і не з'яўляецца яе ўладальніцай. Муж Максім патлумачыў служкам Феміды, што антэна належыць яму.

Такім чынам, у суда з'яўлялася спакусапакараць спадар Гармаша, а не яго жонку, якая трапіла ў пратакол выпадкова. Наперад бачна, што лезы ў «канстытуцыйных нетры і правы грамадзян», маючы проста адміністрацыйны пратакол, складзены ў ЖЭСе, правасуддзю наўрад ці захочацца. Пачынае прасочвацца магчымая лінія прадаўжэння працэсу: Максім Гармаш добра-

ахвотна признаўся, што гэта ён набыў талерку і ён зрабіў так, каб яе паставіці. Таццяна Гергель высвятляла пры гэтым, ці мае ён чэкі на пакупку? Не, бо пакупку зрабіў дзесяць з паловай гадоў таму.

Праўда, суддзя пацікавілася і тым, з якой мэтай Гармашы звярталіся ў гарадскую архітэктурную службу — каб ім патлумачылі, у чым парушэнне, ці каб узаконіць антэну? Максім Гармаш адказаў – канечне, каб узаконіць. Аднак адказу па сутнасці яны не атрымалі, толькі – пагрозы штрафаў. Такім чынам, спадар Гармаш пераканаўся: мэханізму, паводле якога грамадзянін можа легальна паставіць спадарожнікаўскую антэну, у Рэспубліцы Беларусь не існуе. За-

канадаўствам прадугледжана толькі пакаранне.

Калі каго-небудзь з Гармашаў пакараюць за антэну, будзе створаны небяспечны прэцэдэнт, а дзяржаўная каса шырока раскрыеца ў прадчуванні мільённых штрафаў з кішэнія беларусаў.

АЛЕСЬ КАВАЛЁУ.

БЕЛАРУСЫ ШУКАЮЦЬ У ІНТЭРНЭЦЕ КУРСЫ ВАЛЮТ

Беларускі партал TUT.BY адсачыў, як мняліся інтарэсы інтэрнэт-адыторыі за апошні год.

З гэтай мэтай быў прааналізаваны Топ-100 запытаў за студзень мінулага года і за 30 дзён з 21 снежня 2008 года па 22 студзеня 2009 года. Высветлілася, што фінансавыя крыйзіс адбіўся не толькі на беларускай эканоміцы, але і на рэйтынгу самых папулярных пошукаў запытаў.

У двадцатцы гэтих запытаў упершыню з'явілася дэномінацыя. А вось аўтамабільныя запытаў паменьшыліся. Калі год назад з машынамі быў звязаны кожны дзесяты запыт з ліку Топ-100 (11 з 100 – не ўлічва-

ючы банкаўскіх і крэдытных запытаў), то цяпер іх засталося толькі восем. Прычым, знік адзін з самых папулярных – запыт “продаж аўтамабілей”. Павышаную цікавасць у карыстальнікаў інтэрнэта выклікалі новаўводзіны ў падатковым заканадаўстве – беларусы актыўна шукалі падаходны падатак 12%, а таксама Прыорбанк, Нацбанк, Белаграпрамбанк, Белінвестбанк і інш. Упала цікавасць да Аднакласнікаў. Папулярны сайт цяпер толькі на 15-м месцы. Прычым, беларусы “астылі” не толькі да гэтага канкрэтнага сайту, але і да знаёмстваў у прынцыпе. Калі ў студзені мінулага года гэты запыт трывала ўтрымліваў у рэйтынгу 1-е месца, то ў гэтым скаціўся на 9-е.

“Што не здае сваіх пазіцый пад націскам фінансавага крызіса, дык гэта порна, – кажа “Беларускім навінам” намеснік генеральнага дырэктара па маркетынгу УП “Надзеі-ныя праграмы” Аляксандр Чэкан. – А вось запыты “Лукашэнка” альбо “прэзідэнт” у Топ-100 увогуле не фігурыруюць – ні ў мінулым годзе, ні ў цяперашнім. Ёсць толькі запыт “сайт прэзідэнта”, але ён размясціўся дзесяцьці ў раёне шостага дзесятка”.

Зусім інакшы выглядае статыстыка пошукаў запытаў, напрыклад, у Яндэкса. Расіяне хоць і цікавяцца час ад часу курсам долару і навінамі, аднак запыты “Аднакласнікі.ru”, “Дом-2”, “банк рэфератаў”, “бесплатнае відэа” і “гуляць онлайн” робяць усё ж часцей.

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ ЧЫТАЦЬ НАШУ ГАЗЕТУ Ў ІНТЭРНЭЦЕ І Ў PDF-ВЕРСII,
ЗАХОДЗЬЦЕ НА САЙТ [WWW.SVABODABY.NET](http://www.svabodaby.net).**

**КАЛІ ВЫ ХОЧАЦЕ АТРЫМЛІВАЦЬ PDF-ВЕРСIЮ ГАЗЕТЫ,
ПАВЕДАМЦЕ НАМ НА E-MAIL info@svabodaby.net ВАШ ЭЛЕКТРОННЫ АДРАС.**